

**ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ
ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ**

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ &
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ**

Αθήνα 25 /7 /2016
Αριθμ. Πρωτ. Γ1β/Γ.Π/οικ.56837

ΠΡΟΣ :

Ταχ. Δ/νση : Αριστοτέλους 19
Ταχ. Κώδικας : 10433 Αθήνα
Πληροφορίες : Τμήμα Β'
FAX : 210/5237384
Τηλέφωνο : 2132161340
Mail : tyk@moh.gov.gr

**Όλες τις Περιφέρειες της χώρας
Περιφερειακές Ενότητες**

1.Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας &
Κοινωνικής Μέριμνας,
Τμήματα Περιβαλλοντικής
Υγιεινής & Υγειονομικού
Ελέγχου
Έδρες τους.

2.Δ/νσεις Υγειονομικού Ελέγχου
& Περιβαλλοντικής Υγιεινής,
Έδρες τους

ΘΕΜΑ: «Μέτρα προστασίας από αρθρόποδα Υγειονομικής σημασίας (κοριούς, ψύλλους, ψείρες, ψώρα, κρότωνες)».

Σχετ:

α) Ο Α.Ν 2520/1940 (Φ.Ε.Κ 273 τ.Α') «Περί Υγειονομικών Διατάξεων» όπως συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε μεταγενέστερα. Το Ν. 4025/2011 (Φ.Ε.Κ. 228 τ.Α') «Ανασυγκρότηση φορέων Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Κέντρα Αποκατάστασης, Αναδιάρθρωση ΕΣΥ, και άλλες Διατάξεις», άρθρο 43 όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4075/2012 (Φ.Ε.Κ. 89 τ.Α') «Θέματα Κανονισμού Ασφάλισης-Ι.Κ.Α-Ε.Τ.Α.Μ.-Ασφαλιστικών-Φορέων»

β) Η Υγειονομική Διάταξη της 14/11/1938(ΦΕΚ 275/τ.β/10-12-1938) Υγειονομικός Κανονισμός Νομού Αττικοβοιωτίας «Περί καθηκόντων των Υγειονομικών Επιτροπών Δήμων και Κοινοτήτων και λήψεως μέτρων προστασίας της Δημόσιας Υγείας εν τω Νομώ Αττικοβοιωτίας και η Υ.Δ με αριθμ. Δ.Υ.Α/7327(ΦΕΚ 360/02-06-1967) «Περί εφαρμογής του Υγειονομικού Κανονισμού».

γ) Το υπ'αριθμ πρωτ.ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΔ.ΑΤΤΙΚΗΣ 189133/113674/6888/8- 6- 2016 έγγραφο του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού -Γεν. Δ/ση Αρχαιοτήτων & Πολιτιστικής Κληρονομιάς -Εφορεία Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής, Πειραιώς & Νήσων και το από 24-6-2016 mail με συνημμένο έγγραφο της Δ/σης Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε Δυτικού Τομέα Αθηνών.

δ) Την υπ' αριθμ. 131/1-7-2016 Συνεδρίαση της επιτροπής για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση Τροπικών Νοσημάτων.

Κατόπιν των ανωτέρω σχετ. εγγράφων, αναφορικά με την ανάγκη προστασίας της Δημόσιας Υγείας από την δημιουργία ανθυγιεινών εστιών σε εγκαταλελειμμένα κτίρια, σε κοινόχρηστους χώρους και από την εμφάνιση πληθυσμού αρθροπόδων υγειονομικής σημασίας, η Υπηρεσία μας θεωρεί αναγκαία την ενημέρωσή σας και την λήψη μέτρων αντιμετώπισής τους έχοντας στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών και την προστασία της Δημόσιας Υγείας.

Τα αρθρόποδα υγειονομικής σημασίας (κοριοί, ψύλλοι κλπ) απαντώνται συχνά: :

- Σε εγκαταλελειμμένα κτίρια τα οποία σε κάποιες περιπτώσεις μετατρέπονται σε καταλύματα αστέγων, εξαρτημένων ατόμων –χρηστών ναρκωτικών ουσιών κλπ. οι οποίοι διαβιούν κάτω από πλημμελείς υγειονομικές συνθήκες (έλλειψη ύδρευσης & αποχέτευσης).
- Σε διαμερίσματα/οικίες όπου διαμένουν είτε πολλά άτομα σε περιορισμένο χώρο (π.χ σε ένα διαμέρισμα) με πλημμελείς συνθήκες υγιεινής, άτομα που λόγω ψυχολογικών ή άλλων προβλημάτων αδυνατούν να τηρήσουν ακόμη και τους στοιχειώδες κανόνες υγιεινής.
- Σε πάρκα , πλατείες, δημόσιους χώρους, μέσα κλπ όπου υπάρχουν αδέσποτα ζώα ή διαβιούν άστεγοι ή δεν υπάρχει επαρκής καθαριότητα αυτών.
- Σε χώρους συγκέντρωσης πολλών ατόμων.

Η παρουσία αρθροπόδων υγειονομικής σημασίας στους ανωτέρω χώρους δημιουργεί προβλήματα στην διαβίωση των ανθρώπων, έντονη όχληση, αύξηση του κινδύνου εμφάνισης μεταδοτικών νοσημάτων (ανάλογα με το είδος του αρθροπόδου) καθώς και υποβάθμιση του περιβάλλοντος χώρου. Τα πιο σημαντικά αρθρόποδα υγειονομικής σημασίας θεωρούνται οι κοριοί, οι ψύλλοι, οι ψείρες , το άκαρι της ψώρας & οι κρότωνες.

Για την αποτελεσματικότερη πρόληψη, τον έλεγχο και την καταπολέμηση των αρθροπόδων υγειονομικής σημασίας θα πρέπει να ακολουθείται μια σειρά από ενέργειες, όπως, αυστηρή τήρηση των συνθηκών υγιεινής:

1. Τακτικός καθαρισμός των χώρων
2. Υγιεινή αποκομιδή απορριμμάτων
3. Υγιεινή διάθεση λυμάτων
4. Τακτικός αερισμός των χώρων

Σε περίπτωση που λόγω ελλιπούς τήρησης των ανωτέρω συνθηκών έχουν ανιχνευτεί αρθρόποδα υγειονομικής σημασίας, θα πρέπει να ακολουθήσει:

- Προσδιορισμός του είδους του αρθροπόδου που πρόκειται να καταπολεμηθεί
- Μελέτη και γνώση της βιολογίας και οικολογίας του αρθροπόδου, δηλαδή του βιολογικού κύκλου, των ξενιστών του, των ασθενειών που μπορεί να μεταδώσει, του μηχανισμού μετάδοσης κ.α.
- Παρακολούθηση του πληθυσμού των αρθροπόδων με κατάλληλες μεθόδους δειγματοληψίας ώστε να εντοπιστούν οι εστίες ανάπτυξης των ατελών του σταδίων, τα σημεία συνάθροισης των ενηλίκων, η εποχή ή τα χρονικά διαστήματα που παρατηρείται αύξηση της πυκνότητας των πληθυσμών του κ.α
- Καταγραφή των μέτρων που μπορούν να συμβάλλουν στον περιορισμό της πυκνότητας του προς καταπολέμηση είδους με αξιολόγηση της απόδοσης του κάθε μέτρου

σύμφωνα πάντα με την εμπειρία που υπάρχει από προηγούμενες εφαρμογές ή από τις πληροφορίες από σχετική βιβλιογραφία.

- Επιλογή της κατάλληλης μεθόδου ή συνδυασμού μεθόδων που θα εφαρμοστούν με σκοπό την επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος με τους μικρότερους κινδύνους για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.
- Καθορισμός του χρόνου επέμβασης. Ο προσδιορισμός του πλέον κατάλληλου χρόνου επέμβασης αποτελεί βασικό παράγοντα για την επιτυχία της καταπολέμησης μεγιστοποιώντας το αποτέλεσμα και παράλληλα μειώνοντας τον απαιτούμενο αριθμό επεμβάσεων.
- Καθορισμός του φορέα ή των φορέων που θα αναλάβουν να υλοποιήσουν το έργο της καταπολέμησης και του φορέα που θα διενεργεί τον έλεγχο. Ειδικότερα για τον φορέα ελέγχου θα πρέπει να είναι διαφορετικός από εκείνους που προκηρύσσουν ή υλοποιούν το έργο.
- Ενημέρωση και εκπαίδευση των πολιτών για τις δυνατότητες της δικής τους συμβολής στην πρόληψη και αντιμετώπιση τέτοιων προβλημάτων.

Αναλυτικότερα στο **Παράρτημα** που ακολουθεί παρέχονται πληροφορίες ανά είδος αρθροπόδου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ:

ΚΟΡΙΟΙ: Έντομα παρασιτικά, αιμομυζητικά, άπτερα με ατελή βιολογικό κύκλο. Είναι μικρά έντομα με σχήμα οβάλ (μοιάζουν με κινούμενο κόκκο φακής) τοιμπάνε, πολλαπλασιάζονται γρήγορα και ταξιδεύουν πολύ εύκολα. Οι κοριοί τοιμπάνε συνήθως τη νύχτα σε όλα τα μέρη του σώματος, ειδικά όμως γύρω από το πρόσωπο, το λαιμό, το θώρακα τους βραχίονες και τα χέρια. Μια ένδειξη ότι υπάρχουν κοριοί στο χώρο είναι τα πολλά μικρά τοιμπίσματα που αφήνουν στην σειρά πάνω στην επιφάνεια του δέρματος δημιουργώντας μια γραμμή αλλά και οι μικρές κηλίδες αίματος στα σεντόνια. Επιπλέον η παρουσία τους γίνεται αισθητή από μια χαρακτηριστική οσμή που διαχέεται στο περιβάλλον και γίνεται ιδιαίτερα έντονη σε χώρους που δεν αερίζονται. Οι κοριοί έρχονται στο χώρο μας μέσω ταξιδιωτών καθώς μεταφέρονται κυρίως με τις αποσκευές, τα ρούχα, τα υφάσματα. Τρόπος εξάπλωσης είναι και τα μεταχειρισμένα έπιπλα. Κατά την διάρκεια της ημέρας κρύβονται πίσω από κάδρα, σχισμές τοίχων, επίπλων κ.α.

Τρόπος ανίχνευσης Κοριών: Χρήση δυνατού φακού για τον εντοπισμό των αρθρόποδων ή των σκούρων περιττωμάτων τους σε έπιπλα, κορνίζες, στρώματα, υποστρώματα, εσοχές κουφωμάτων παραθύρων, πορτών και δαπέδων. Επίσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένα πιστολάκι μαλλιών (σεσουάρ) με ζεστό αέρα ή ένα λεπτό μαχαίρι για να βγουν από τις κρυψώνες τους (χαραμάδες, ρωγμές).

Μετάδοση παθογόνων παραγόντων: Αν και έχουν ανιχνευτεί σε κοριούς διάφορα παθογόνα, δεν έχει τεκμηριωθεί μετάδοση μικροοργανισμών από τους κοριούς στον άνθρωπο. Το τοιμπίσμα τους είναι επώδυνο και προκαλεί φαγούρα (που μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο δευτεροπαθούς δερματικής λοίμωξης, ενώ το σάλιο που εκκρίνουν κατά το τοιμπίσμα μπορεί να προκαλέσει αλλεργική αντίδραση.

Τρόποι πρόληψης & καταπολέμησης

-Χρειάζεται προσοχή κατά την αγορά μεταχειρισμένων επίπλων ή ρούχων Δεν μεταφέρουμε ποτέ στο σπίτι πεταμένα πλαίσια κρεβατιού, στρώματα, υποστρώματα, έπιπλα γιατί μπορεί να είναι γεμάτα κοριούς.

- Σε περίπτωση εντοπισμού κοριών θα πρέπει να απομακρύνονται όλα τα μολυσμένα αντικείμενα που δεν μπορούν να καθαριστούν. Τα αντικείμενα αυτά θα πρέπει να

σφραγιστούν σφιχτά σε μια σακούλα σκουπιδιών και να τοποθετηθούν σε επισημασμένο κάδο απορριμμάτων.

-Χρήση εξαρτήματος με στενό στόμιο στην ηλεκτρική σκούπα για να αφαιρεθούν οι ζωντανοί ενήλικες κοριοί και τα νεογνά τους(νύμφες) καθώς και τα αβγά τους. Καθαρισμός με την ηλεκτρική σκούπα όλων των χαραμάδων, ρωγμών, οπών, των επενδύσεων των επίπλων, των στρωμάτων και όλων των εστιών συγκέντρωσής τους. Ο σάκος της σκούπας πρέπει αμέσως να απορρίπτεται. Ενδείκνυται η σκούπα ατμού η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε χαλιά, έπιπλα, επένδυση καθισμάτων κλπ.

-Συγκέντρωση όλων των κλινοσκεπασμάτων, καλυμμάτων κλπ και πλύσιμο σε θερμοκρασία άνω των 50° C .

-Σφράγιση όλων των ρωγμών , των χαραμάδων κλπ.

-Γενικότερα η καταπολέμηση των κοριών απαιτεί χρήση παρασιτοκτόνων και πρέπει να διενεργείται από ειδικούς με χρήση εντομοκτόνων εγκεκριμένων από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων(κατάλογος βιοκτόνων κατά δράση-www.minagric.gr)

ΨΥΛΛΟΙ: Έντομα μικρά (2-4 mm),άπτερα με σώμα πλευρικά πεπλατυσμένο και εφοδιασμένο με πολυάριθμες σκληρές τρίχες χρώματος κιτρινοκάστανου έως ανοιχτού μαύρου. Η έξοδος των ενήλικων ψύλλων από τη νύμφη απαιτεί κραδασμό ή δόνηση ως ερέθισμα, γεγονός που εξηγεί γιατί ο άνθρωπος ή το ζώο όταν εισέρχεται σε σπίτι/φωλιά που έμεινε ακατοίκητο ακόμη και για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα (έως και μηνών), δέχεται επίθεση από πολλούς ψύλλους.

Οι ενήλικοι ψύλλοι έχουν προσδόκιμο ζωής έναν και πλέον χρόνο και ικανότητα να επιζούν χωρίς τροφή (αίμα) για αρκετούς μήνες. Οι ψύλλοι είναι εξωπαράσιτα πολλών ζώων με προτίμηση τα τρωκτικά ,τις νυχτερίδες , τους κονίκλους, τις γάτες, τα σκυλιά και τα πτηνά.

Τρόπος ανίχνευσης & καταπολέμησης ψύλλων

-Στο οικιακό περιβάλλον όταν εντοπιστούν ψύλλοι θα πρέπει να γίνει σχολαστική καθαριότητα και χρήση υπολειμματικών εντομοκτόνων (www.minagric.gr). Η εφαρμογή του γίνεται σύμφωνα με τις οδηγίες και με τρόπο ώστε να καλύπτονται όλα τα σημεία της κατοικίας (μέσα και έξω), όπου οι ψύλλοι βρίσκουν κατάλληλα ενδιαιτήματα για την αναπαραγωγή τους.

-Οι σκληρές επιφάνειες (πλακάκια , μάρμαρα, ξύλα και πλαστικά), τα χαλιά ,τα έπιπλα πρέπει να καθαρίζονται και να σκουπίζονται καθημερινά με ηλεκτρική σκούπα.

-Όταν ο ψύλλος παρασιτεί πάνω σε κατοικίδιο ζώο (γάτα, σκύλο), θα πρέπει να εφαρμόζεται η κατάλληλη θεραπευτική αγωγή στο ζώο και ταυτόχρονα να γίνεται καταπολέμηση των ψύλλων στον περιβάλλοντα χώρο του (σχολαστικός καθαρισμός, σκούπισμα με ηλεκτρική σκούπα ή και εφαρμογή κατάλληλων εγκεκριμένων εντομοκτόνων.

Μετάδοση παθογόνων παραγόντων :

Το τσίμπημα του ψύλλου στον άνθρωπο προκαλεί τοπικό ερεθισμό και συνήθως κνησμό. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να εμφανιστεί τοπική αλλεργική αντίδραση ή δευτερογενής επιμόλυνση.

Οι σημαντικότερες λοιμώξεις που μεταδίδονται στον άνθρωπο από μολυσμένους ψύλλους, σε παγκόσμιο επίπεδο είναι η πανώλη, ο ενδημικός τύφος και η νόσος εξ ονύχων της γαλής.

Περιστατικά ενδημικού τύφου αναφέρονται και στην Ελλάδα ενώ πανώλη δεν έχει καταγραφεί στην Ευρώπη τις τελευταίες δεκαετίες (εδώ και πάνω από μισό αιώνα).

ΨΩΡΑ: Είναι μικροσκοπικό αραχνοειδές παράσιτο το οποίο ζει και αναπαράγεται στο δέρμα του ανθρώπου(άκαρι της ψώρας) και προκαλεί έντονο κνησμό(φαγούρα). Τα μικροσκοπικά ακάρεα διανοίγουν σήραγγες στην επιδερμίδα, όπου ζουν και εναποθέτουν τα αυγά τους. Το χαρακτηριστικό σύμπτωμα είναι ο έντονος και επίμονος κνησμός ιδιαίτερα τις νυχτερινές ώρες. Οι δερματικές βλάβες είναι συνήθως ερυθρηματώδεις βλατίδες. Από τη στιγμή της μόλυνσης μέχρι την εμφάνιση του κνησμού μεσολαμβάνουν 2-6 εβδομάδες, ενώ αν πρόκειται για επαναμόλυνση, ο κνησμός εμφανίζεται συντομότερα εντός 1-4 ημερών. Η περίοδος μεταδοτικότητας διαρκεί από την στιγμή της μόλυνσης μέχρι την καταστροφή των ενηλικών παρασιτών και αυγών, συνήθως 24 ώρες μετά την εφαρμογή της πρώτης θεραπείας.

Τρόπος ανίχνευσης και καταπολέμησης

-Η ψώρα όπως αναφέραμε μπορεί να προσβάλλει όλες τις φυλές σε όλα τα γεωγραφικά μήκη και πλάτη. Εξαπλώνεται γρήγορα όπου υπάρχει συνωστισμός όπως στρατώνες, γηροκομεία, καταυλισμοί κλπ.

-Σε περίπτωση εντοπισμού ύποπτων κρουσμάτων θα πρέπει να γίνει ιατρική εκτίμηση για επιβεβαίωση της διάγνωσης. Ακολουθεί έγκαιρη και ολοκληρωμένη θεραπεία. Η θεραπεία είναι απλή και απαιτούνται συντονισμένες κινήσεις και πρόγραμμα. Δίνεται προφυλακτική θεραπεία στα άτομα που ήρθαν σε στενή επαφή με το κρούσμα/τα. Ως στενή επαφή κυρίως ορίζεται η άμεση παρατεταμένη, δέρμα με δέρμα επαφή κατά την περίοδο της μεταδοτικότητας ή η έκθεση σε ρούχα ,κλιννοσκεπάσματα ή ακόμη και έπιπλα που χρησιμοποίησε ο πάσχων. Αποφυγή επαφής με πάσχοντα ,δέρμα με δέρμα μέχρι μία (1) ημέρα μετά την εφαρμογή του παρασιτοκτόνου σκευάσματος ή μέχρι ο ιατρός να ορίσει ότι ο ασθενής δεν είναι μεταδοτικός.

-Καλή καθαριότητα του χώρου που διέμεινε ο ασθενής με χρήση κοινών απορρυπαντικών και εφαρμογή όπου είναι δυνατόν ηλεκτρικής σκούπας.

-Πλύσιμο και στέγνωμα των ρούχων και των κλιννοσκεπασμάτων που χρησιμοποιήθηκαν. Η μεταφορά τους γίνεται με πλαστικό σάκο και απευθείας απόθεση εντός του πλυντηρίου, χρησιμοποιώντας πάντα γάντια μιας χρήσης. Συνιστάται να χρησιμοποιείται ο πιο ζεστός κύκλος πλυσίματος και στεγνώματος του πλυντηρίου(π.χ σε θερμοκρασία άνω των 50° C για τουλάχιστον 10 λεπτά, σκοτώνονται ενήλικα παράσιτα και αυγά) ή να πλένονται σε λεκάνη με καυτό σαπουνόνερο. Μετά το πλύσιμο και το στέγνωμα πρέπει να ακολουθεί σιδέρωμα.

-Έπιπλα ή άλλα αντικείμενα θα πρέπει να καθαρίζονται σχολαστικά και να καλύπτονται με κάλυμμα (π.χ πλαστικό) για 5-7 ημέρες, αν θεωρηθεί ότι χρήζουν αποπαρασίτωσης.(το παράσιτο δεν επιβιώνει για διάστημα μεγαλύτερο των 2-3 ημερών εκτός του ανθρώπινου σώματος).

ΨΕΙΡΕΣ: Κατατάσσονται στην τάξη των εντόμων φθειράπτερα. Είναι παρασιτικό έντομο, δεν έχει φτερά και προσβάλλει τον άνθρωπο και τα ζώα καθώς είναι προσαρμοσμένη να κάνει παρασιτική ζωή. Η ψείρα δεν πρέπει να συγχέεται με το άκαρι της ψώρας.

Οι ψείρες που προσβάλλουν τον άνθρωπο διακρίνονται σε τρία είδη:

1. Ψείρα του τριχωτού της κεφαλής η διάρκεια της ζωής του εντόμου είναι περίπου 40 ημέρες, το θηλυκό γεννά 300 περίπου αυγά (7-10 αυγά ημερησίως). Τα αυγά προσκολλώνται στις τρίχες με ένα συγκολλητικό υλικό από χιτίνη που εκκρίνεται από επιπρόσθετους βοηθητικούς αδένες του θηλυκού. Η κατάλληλη θερμοκρασία για την εκκόλαψη δεν είναι μικρότερη από 31°C, γι αυτό και τα αυγά προσκολλώνται στις τρίχες κοντά στο δέρμα. Τα αυγά είναι ωοειδή και καλύπτονται από ένα τοίχωμα. Όταν

εκκολαφτεί η νύμφη και βγει από το αυγό, το άδειο κέλυφος που λέγεται κόνιδα είναι άσπρη στο χρώμα, και φαίνεται πιο εύκολα από τα αυγά που έχουν το χρώμα του δέρματος και βρίσκονται σε επαφή με το δέρμα. Οι κόνιδες αναγνωρίζονται εύκολα και εμφανίζονται με μεγαλύτερη πυκνότητα στη βρεγματική και στην ινιακή χώρα του τριχωτού. Η καταπολέμηση γίνεται με ειδικά φθειροκτόνα και αλοιφές, τα οποία πρέπει να χρησιμοποιούνται με τη δέουσα προσοχή

Η εμφάνιση των ψειρών του τριχωτού της κεφαλής (οι οποίες είναι και πιο συχνές), δεν έχει σχέση με πλημμελείς συνθήκες υγιεινής σε αντίθεση με τις ψείρες του σώματος και του εφηβαίου.

2. Η Ψείρα του σώματος είναι λίγο μεγαλύτερη της προηγούμενης σε ίδιο σχήμα. Καταπολεμάται με ειδικά γαλακτώματα και σαπουνία και πλύσιμο των ρούχων και των κλιννοσκεπασμάτων σε υψηλή θερμοκρασία άνω των 60° C. Παρατηρείται κυρίως σε άτομα που ζουν κάτω από άσχημες συνθήκες υγιεινής. Οι ψείρες παρασιτούν στα ενδύματα και κλιννοσκεπάσματα (ραφές, στριφώματα) και από εκεί τοιμπάνε όλα τα σημεία του σώματος. Κλινικά υπάρχει έντονος κνησμός. Η αντιμετώπισή τους γίνεται με σχολαστική καθαριότητα και χρήση παρασιτοκτόνων.

Μετάδοση παθογόνων παραγόντων : Οι ψείρες σώματος μπορούν να μεταδώσουν σε παγκόσμιο επίπεδο ορισμένα παθογόνα (των γενών Rickettsia, Borellia, Bartonella) ενώ ο έντονος κνησμός μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο δευτεροπαθούς δερματικής λοίμωξης.

3. Η Ψείρα του εφηβαίου: προτιμά την περιοχή των γεννητικών οργάνων. Διαφέρει ως προς το σχήμα από τις προηγούμενες, είναι μεγαλύτερη σε μέγεθος και στρογγυλή. Αποτελεί σεξουαλικά μεταδιδόμενο νόσημα. Ξεκινά από την περιοχή του εφηβαίου και μπορεί να προσβάλλει τις τρίχες όλου του σώματος. Η φθειρίαση του εφηβαίου χαρακτηρίζεται από έντονο κνησμό στην περιοχή του εφηβαίου ενώ παρατηρούνται στο παρακείμενο δέρμα μικρές ερυθρές και κυανές κηλίδες ως συνέπεια των τοιμπημάτων.

Η θεραπεία είναι όμοια με την φθειρίαση του τριχωτού της κεφαλής.

ΚΡΟΤΩΝΕΣ (ΤΣΙΜΠΟΥΡΙΑ):

Οι κρότωσης (τοιμπούρια)είναι αρθρόποδα που προσκολλώνται σε σπονδυλωτούς ξενιστές (ζώα και άνθρωπο) και απομυζούν αίμα. Έχουν 4 ζεύγη ποδιών, η ράχη των αρρένων είναι σκουρόχρωμη σε όλο το μήκος της ενώ η ράχη των θηλέων μόνο στο μπροστινό της μέρος. Το άνοιγμα του στόματος βρίσκεται στη βάση μιας αγκαθωτής λόγχης. Όταν η αγκαθωτή λόγχη βυθίζεται στο δέρμα, ανοίγει σε ολόκληρο το μήκος της και στη βάση της εμφανίζεται το άνοιγμα του στόματος. Έτσι αρχίζει η απομύζηση του αίματος. Γεννούν 200 αυγά τη φορά, έως 10.000 στη ζωή τους. Τα τοποθετούν κάτω από πέτρες, σε εσοχές τοίχων και σχισμές ξύλων.

Τρόπος ανίχνευσης και καταπολέμησης

-Τα τοιμπούρια βρίσκονται στην ύπαιθρο, σε λιβάδια, δάση, θαμνότοπους, βαλτότοπους αλλά και σε αστικά σημεία, όπως πάρκα, κήπους. Δεν πετούν και δεν περπατούν, αλλά προσκολλώνται στο δέρμα του ανθρώπου ή του ζώου μόλις τους το επιτρέψουν οι συνθήκες. Έτσι, είναι εύκολο ένα τοιμπούρι να προσκολληθεί από το γκαζόν ή άλλο σημείο στο εκτεθειμένο δέρμα ή από το τρίχωμα ενός ζώου όπως του σκύλου στο χέρι του ανθρώπου που το χαϊδεύει. Προτιμούν τα υγρά και ζεστά μέρη του ανθρώπινου σώματος, όπως τις μασχάλες, τη βουβωνική χώρα, την περιοχή γύρω από τα αυτιά και γενικά γύρω από το τριχωτό της κεφαλής, πίσω από τα γόνατα και τους αγκώνες, μέσα στον αφαλό, ανάμεσα στα δάχτυλα, γύρω από τη μέση και σε σημεία πίεσης από τα ρούχα.

-Τα μέτρα πρόληψης πρέπει να εφαρμόζονται στα κατοικίδια ζώα, καθώς και σε σκυλιά και γάτες τα οποία «ελκύουν» τα τσιμπούρια και γίνονται μέσο μεταφοράς προς τον άνθρωπο. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται για την απομάκρυνση κροτώνων που έχουν προσκολληθεί στον ξενιστή και έχουν αρχίσει να απομυζούν αίμα. Εάν τα στοματικά μόρια αποκοπούν και παραμείνουν στο δέρμα, τότε αναπτύσσεται στην θέση του νύγματος μόλυνση και κοκκίωμα που μπορεί να προκαλέσει προβλήματα.

Σε περίπτωση εμφάνισης κρότωνα σε άνθρωπο ζητείται άμεσα ιατρική εκτίμηση και σε περίπτωση εμφάνισης του σε ζώο κτηνιατρική εκτίμηση αντιστοίχως.

-Η καταπολέμηση & αντιμετώπιση των τσιμπουριών δεν είναι εύκολο έργο. Η αντιμετώπιση απαιτεί στρατηγική που περιλαμβάνει ενημέρωση του κοινού προσωπικά προστατευτικά μέτρα, χρήση χημικών ουσιών στα ζώα και στο περιβάλλον. Προληπτικά μέτρα για τα ζώα (σκύλο ,γάτα) είναι η χρήση ειδικών αντιπαρασιτικών περιλαίμων με κατάλληλη φαρμακευτική ουσία καθώς και χρήση ειδικών αντιπαρασιτικών σαμπουάν. Καταπολέμηση τσιμπουριών στο περιβάλλον χώρο εφόσον υπάρχει πρόβλημα τσιμπουριών με απεντόμωση και χρήση ειδικών εγκεκριμένων αντιπαρασιτικών σκευασμάτων (www.minagric.gr).

Μετάδοση παθογόνων παραγόντων

Μολυσμένοι κρότωνα (τσιμπούρια) μπορούν να μεταδώσουν στους ανθρώπους βακτήρια, ιούς ή παράσιτα που μπορούν να προκαλέσουν σοβαρές ασθένειες. Στην Ευρώπη τα κυριότερα νοσήματα που μεταδίδονται μέσω κροτώνων περιλαμβάνουν μπορελλιώσεις (νόσος Lyme) αναπλαστώσεις ,ρικετσιώσεις μπαμπεσιώση, την ιογενή κροτωνογενή εγκεφαλίτιδα (tick-borne encephalitis TBE) και τον αιμορραγικό πυρετό Κριμαίας-Κονγκό (CCHF).

Στην Ελλάδα υπάρχουν αναφορές κρουσμάτων ρικετσιώσεων (με πιο συχνή το Μεσογειακό κηλιδώδη πυρετό), αναπλαστώσεων και μεμονωμένων σποραδικών κρουσμάτων ιογενών νοσημάτων.

Επισημαίνουμε ότι στην ιστοσελίδα του ΚΕΕΛΠΝΟ(www.keelpno.gr) είναι αναρτημένο ενημερωτικό υλικό για το κοινό(μέτρα ατομικής προστασίας) σχετικό με την προστασία από ψύλλους, ψώρα, κρότωνα

Παρακαλούνται οι αρμόδιοι ελεγκτές των Δ/νσεων Δημόσιας Υγείας της χώρας λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω όπως προβούν στην λήψη μέτρων πρόληψης και προστασίας σε συνεργασία με συναρμόδιους φορείς (Δήμους κλπ) καθώς επίσης και στην ενημέρωση των πολιτών κυρίως σε χώρους όπου εντοπίζονται ανθυγιεινές εστίες και σε χώρους που δεν τηρούνται οι συνθήκες υγιεινής.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γρ. Υπουργού Υγείας
2. Γρ. Αναπληρωτή Υπουργού Υγείας
3. Γρ. Γενικού Γραμ. Δημόσιας Υγείας
4. Γρ. Προϊσταμένης
5. Δ/νση ΠΦΥ
6. Γεν. Δ/νσης Δημόσιας Υγείας & Υπηρεσιών Υγείας
7. Δ/νση Δημόσιας Υγείας

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜ. ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΥΓΕΙΑΣ**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΙΑΣΚΟΖΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:**1.Υπουργείο Εσωτερικών & Διοικητικής**

Ανασυγκρότησης

Μεταναστευτικής Πολιτικής

Δημόσιας τάξης & Προστασίας του πολίτη

Γρ. Υπουργών

2.Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής

Αλληλεγγύης

Γρ. Υπουργού

Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής

Γρ. Υπουργού

3.Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού

Γενική Δνση Αρχαιοτήτων & Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Εφορεία Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής ,

Πειραιώς & Νήσων

Αλκιβιάδου 233

18536 Πειραιάς

4. Γεν. Δ/νση Βιώσιμης Φυτικής Παραγωγής

Δ/νση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής

Τμήμα Φυτοπροστατευτικών &

Βιοκτόνων προϊόντων

Λ. Συγγρού 150

17176 Καλλιθέα

5.Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο

Στ. Δέλτα 8

Κηφισιά 14561

6.Όλες τις Περιφέρειες της Χώρας

Γραφεία Περιφερειάρχων.

7.Κ.Ε.Ε.Λ.Π.Ν.Ο

Γρ. Προέδρου

Αγράφων 3-5

ΤΚ 15123-Μαρούσι

8.Ε.Κ.Ε.Π.Υ

Λεωφόρος Κηφισίας 39

ΤΚ 15123-Μαρούσι

9.Σ.Ε.Υ.Υ.Π

Πειραιώς 205

ΤΚ 11853-Αθήνα.